

УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ В ЧАСТИНІ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Для формування ринкової економічної системи в Україні необхідним є забезпечення ефективного функціонування сфери виробництва та послуг, подолання монополізму великих підприємств, послаблення соціальної напруги, підвищення життєвого рівня населення. В цьому контексті особливої значущості набуває розвиток аграрного бізнесу, що здатний забезпечити у відносно короткі терміни структурну перебудову економіки, одночасно формуючи надійну соціальну базу реформ – прошарок підприємців-власників

Економічні перетворення, що відбуваються в аграрному секторі вітчизняної економіки, спрямовані на розв'язання складних завдань його ринкової адаптації та підвищення конкурентоспроможності. Це повною мірою стосується сфери виробництва сільськогосподарської продукції, яка протягом останніх років почала ефективно розвиватися. Це пов'язано із зростанням внутрішнього попиту на сільськогосподарську продукцію, а також з новими можливостями для експорту вітчизняних продуктів харчування. В результаті збільшується кількість підприємств, що займаються вирощуванням сільськогосподарської продукції, що спричинило посилення конкуренції в галузі як серед великих підприємств, так і у сфері середнього та малого бізнесу [7].

Становлення та розвиток сільськогосподарських підприємств різних типів тісно пов'язані з розв'язанням організаційно-економічних завдань, щодо підвищення віддачі з кожної затраченої одиниці виробничого потенціалу, його розширеного відтворення, удосконалення структури та покращення результативності діяльності [5].

На сучасному етапі необхідний якісно новий підхід до теоретичного висвітлення і практичного обґрунтування рекомендацій щодо особливостей управлінських рішень в частині оцінки та подальшого розвитку виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств. Дослідженню теоретико-методологічних питань формування, оцінки та віддачі виробничого потенціалу агроформувань присвятили свої праці відомі вітчизняні вчені-аграрники – В.Г. Андрійчук, М.В. Гладій, М.А. Лендел, І.І. Лукінов, О.М. Онищенко, Б.Й. Пасхавер, В.М. Трегобчук, А.Е. Юзефович. Проблеми ефективного використання та відтворення виробничого потенціалу в аграрному секторі досліджували І.Ф. Баланюк, В.А. Борисова, О.А. Бугуцький, В.С. Дієсперов, В.Я. Месель-Веселяк, П.Т. Саблук, М.М. Федоров, В.В. Юрчишин та інші.

Значний внесок у розробку і вирішення проблем особливостей процесу прийняття управлінських рішень внесли вітчизняні та зарубіжні вчені: Балабанова І. Т., Вітлінський В. В., Гранатуров В. М., Ларичев, О. В., Самуельсон П., Семикіна М. В., Фомичев А. Н., Хохлов Н. В., Шегда А. В. та інші. Праці яких присвячені дослідженню сутності управлінського ризику, визначенню факторів і причин його виникнення, характеристиці методів оцінки ступеня ризику. Необхідності посилення процесу прийняття управлінських рішень на вітчизняних підприємствах на основі сучасних міжнародних підходів, з одного боку, і недостатність існуючої теоретичної та методичної бази для вирішення поставлених завдань стосовно вітчизняної економіки

Функціонування підприємств в аграрній сфері має свою специфіку. Це пов'язано в першу чергу з сезонністю виробництва, залежністю результатів діяльності від погодно-кліматичних умов та особливостями використання уречевленої праці, що потребує особливих підходів при прийнятті управлінських рішень. Враховуючи ці фактори, підприємства намагаються мінімізувати виникаючі управлінські ризики шляхом розроблення й застосування різних стратегій. Однією з альтернативних стратегій є стратегія управління виробничим потенціалом, яка дозволяє ефективно й у повній мірі мінімізувати господарські ризики. Доцільно детально розглянути дану проблему на прикладі приватного підприємства “Миролюбівське”.

Аналіз фінансових результатів діяльності приватного підприємства свідчить, що підприємство нині є актуальним на ринку. Так, зокрема, попри збільшення собівартості продукції ПП “Миролюбівське” в 2016 р. отримало прибутку порівняно з 2014 р. в 7 разів більше. Загалом, продукція підприємства користується постійним попитом населення, однак, необхідно продовжувати роботу з удосконалення системи управління виробничим потенціалом продукції даного підприємства.

Досліджуючи стратегічні зони господарювання, робимо висновок, що підприємство має стратегічні можливості для нарощування обсягів виробництва та здійснення прибуткової діяльності, але в результаті портфельного аналізу було виявлено, що половина продукції, яка була реалізована за 2014-2016 рр. є не рентабельною для організації й обтяжує господарський портфель, тому потребує негайної реакції з боку керівництва та прийняття відповідних управлінських рішень.

Для оптимізації господарського портфеля керівництву слід врахувати можливість захоплення стратегічних зон господарювання. Максимально використовувати сильні сторони та можливості, які виникають в зовнішньому середовищі. Особливу увагу слід приділити нерентабельному виробництву. Керівництву необхідно прийняти рішення щодо його модернізації та зниження собівартості, або ліквідації нерентабельного виробництва. В процесі модернізації та залученням високопродуктивної техніки необхідно раціонально завантажити менш продуктивні матеріально-технічні засоби. З огляду на вище зазначене вбачається за доцільне розробка дієвої управлінської стратегії виробничим потенціалом ПП “Миролюбівське”.

Пріоритетною стратегічною орієнтацією для ПП “Миролюбівське” вбачається розробка виробничого плану диверсифікації діяльності підприємства. Практичне застосування якого полягає в наданні нових послуг в галузі та співпраця з новими споживачами. Така перспектива на майбутнє дозволить зменшити вплив фактору сезонності та

збільшити грошові потоки на підприємстві, а також збільшити загальні обсяги збуту підприємства та сприятиме покращенню управління виробничим потенціалом. У випадку, коли ситуація на одному з СГЦ буде не досить сприятливою і показники реалізації продукції будуть низькими то їх перекриватимуть більш стабільні показники інших ринків. Завдяки синергетичному ефекту від такої диверсифікації обсяги чистого прибутку досліджуваного підприємства будуть зростати та будуть максимальними при їх стабільності.

Досягнення сталого розвитку аграрного сектора та господарства ПП “Миролюбівське” в перспективі залежить від ефективності використання та відтворення важливого засобу виробництва – землі. Проблему підвищення ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу слід вирішувати в розрізі двох основних сегментів: отримання максимальної віддачі з кожного гектара та сприяння раціональному відновленню землі та покращення її якості. З метою підвищення землевіддачі та забезпечення відтворення земельного фонду в ПП “Миролюбівське” запропоновано зосередити увагу на таких основних аспектах: оптимізація структури землекористування, захист ґрунтів від деградації, зниження розораності, внесення необхідних органічних та мінеральних добрив, застосування високопродуктивного насіння та раціональних сівозмін.

Отже, у відтворенні виробничого потенціалу підприємства важливе місце належить вирішенню комплексу практичних аспектів пов'язаних з матеріально-технічним переоснащенням виробництва. З огляду на стійкий фінансово-економічний стан приватного підприємства та з метою покращання його конкурентних позицій запропоновано бізнес-план диверсифікації діяльності.

Список використаної літератури

1. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз: монографія / В. Г. Андрійчук. – К. : КНЕУ, 2005. – 292 с.
2. Бесенюк В.М. Ресурсний потенціал агроформувань у забезпеченні ефективного господарювання / В.М. Бесенюк // Економіка: проблеми теорії та практики, В 5 т. - Вип. 193, т.1. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. – С. 158-168.
3. Олексюк О.І. Управління потенціалом акціонерних товариств / О.І. Олексюк Автореферат. Дис. на здобуття наукового ступеня – К. – 2001. – 22 с.
4. Жерибор М.О., Овдіюк О.М. Організаційно-економічні передумови удосконалення управління виробничим потенціалом сільськогосподарських підприємств / О.М. Овдіюк, М.О. Жерибор // Аграрна наука, освіта, виробництво: Європейський досвід для України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 17-18 лист. 2015 р. – Житомир: Вид-во “ЖНАЕУ, Українська асоціація молодих фермерів”, 2015. – С. 528–530.
5. Швець Т.В. Виробниче планування як інструмент реалізації потенціалу підприємств аграрного сектора / Т.В. Швець // вісник ЖНАЕУ, № 2, 2010. – С. 220-226.
6. Овдіюк О.М., Булуй О.Г. Особливості економіко-математичного моделювання при прийнятті управлінських рішень на переробних підприємствах / О.М. Овдіюк, О.Г. Булуй / Вісник ЖНАЕУ, № 1 (54) Т. 2, 2016. – С. 30-35.
7. Овдіюк О.М. Теоретичні засади прийняття управлінських рішень в сфері маркетингу на малих підприємствах харчової промисловості О.М. Овдіюк / Наукові читання – 2017. – Житомир: Вид-во «Житомирський національний агроекологічний університет», 2017. – Т. 3. – С 150-155.